

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om stöd för boenderådgivning 2023–2027

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om stöd för boenderådgivning 2023–2027.

Syftet med lagen är att förbättra tillgången till boenderådgivning. Genom boenderådgivning ska sådana problem i boendet som kan leda till förlust av bostad förebyggas. Med hjälp av lagen uppmanas kommunerna att utveckla och utvidga boenderådgivning så att boenderådgivning finns att tillgå oberoende av om en boende som behöver hjälp har en ägarbostad, en hyresbostad eller en bostad som baserar sig på någon annan besittningsform.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) kan bevilja kommuner understöd för produktion, utvidgning eller utveckling av boenderådgivning. Understöd beviljas inom ramen för statsbudgeten till högst 80 procent av de godtagbara och skäligena kostnader som föranleds av detta. Understödstagaren kan själv producera boenderådgivningen eller skaffa den från en annan kommun, ett välfärdsområde, ett hyreshussamfund, en privat tjänsteproducent eller en organisation. Organisationens boenderelaterade verksamhet ska fortfarande enligt prövning kunna stödjas med statsunderstöd som beviljas av en annan statsbidragsmyndighet till den del de inte sköter motsvarande tjänst genom avtal om köpta tjänster. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ska stödja kommunerna i utvecklingen av boenderådgivning samt följa upp tillgången till och sätten att ordna boenderådgivningen i understödskommunerna.

Lagen ska vara tidsbunden. Miljöministeriet svarar för bedömningen av hur lagen fungerar. Vid bedömningen ska man samla aktuell information om understödets verkningar och situationen inom boenderådgivningen på riksnivå med beaktande av bland annat vilka verkningar verkställandet av lagstiftningen om välfärdsområden har för boenderådgivningen.

Propositionen hänför sig till målet i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering att bostadslösheten ska avskaffas på två valperioder. Enligt regeringsprogrammet ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att förbättra tillgången till boenderådgivning och förebygga bostadslöshet, med fokus på unga och invandrare. Propositionen stöder också regeringsprogrammets mål att främja välfärden och minska ojämlikheten.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023 och gälla till och med den 31 december 2027.

Klän

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

UTKAST

Lag

om stöd för boenderådgivning 2023–2027

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att uppmuntra kommunerna att förbättra tillgången till boenderådgivning för alla invånare oberoende av grunden för besittningen av bostaden. Genom boenderådgivning förebyggs problem med boendet och tryggas kontinuiteten i boendet.

2 §

Tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

I denna lag föreskrivs om statsunderstöd för boenderådgivning. På understöden tillämpas dessutom statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Med stöd av denna lag beviljas inte understöd för en sådan tjänst som med stöd av någon annan lag hör till en myndighet, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

3 §

Understöd för boenderådgivning

Kommunen kan beviljas understöd för produktion, utvidgning eller utveckling av boenderådgivning. Understödstagaren kan själv producera boenderådgivningen eller skaffa den från en annan kommun, ett välfärdsområde, ett kommunalt och allmännyttigt hyreshussamfund, en bostadsrättsammanslutning, någon annan privat tjänsteproducent eller organisation.

Boenderådgivning som understöds ska

- 1) gälla alla boende oberoende av om bostaden ägs av en privat eller offentlig aktör och på vilken grund den boende förfogar över bostaden,
- 2) vara avgiftsfri för den boende.

Trots 2 mom. kan understöd beviljas för en utvidgning av boenderådgivningen så att den gäller alla grunder för besittning av en bostad samt för produktion och utveckling av rådgivningen för behoven bland särskilda grupper av boende.

4 §

Godtagbara kostnader

Inom ramen för statsbudgeten beviljas understöd till högst 80 procent av de godtagbara och skäligena kostnaderna för produktion, utvidgning eller utveckling av boenderådgivning.

De godtagbara kostnaderna kan omfatta

- 1) ekonomisk rådgivning som gäller boende,
- 2) vägledning vid störningar i boendet,
- 3) vägledning med anknytning till underhållet av en bostad,
- 4) annan vägledning som rör tryggande av boendet,
- 5) hänvisning av en boende till andra tjänster, samt
- 6) utveckling av boenderådgivningen.

Närmare bestämmelser om innehållet i de godtagbara kostnaderna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Förutsättningar för beviljande av understöd

Understöd enligt denna lag beviljas i första hand för produktion av en ny boenderådgivningstjänst eller för utvidgande och utveckling av en befintlig boenderådgivningstjänst.

Vid beviljandet av understöd ska situationen när det gäller bostadslöshet och vräkning samt särskilda grupper av boende beaktas i den kommun som ansöker om understöd. Dessutom kan andra omständigheter som inverkar på behovet av understöd beaktas.

Understöd kan inte beviljas om den som ansöker om understöd har beviljats annat understöd för samma kostnader.

6 §

Ansökan om understöd

Understöd som avses i denna lag söks skriftligen hos statsbidragsmyndigheten.

Till ansökan ska fogas

- 1) innehållet i och genomförandeplanen för den boenderådgivning som ska understödvas,
- 2) en uppskattning av kostnaderna för genomförandet av den boenderådgivning som understöds, samt
- 3) aktuella uppgifter om situationen när det gäller bostadslöshet och vräkning i kommunen och om särskilda grupper av boende samt andra motiveringar till behovet av understöd.

Innan statsbidragsmyndigheten fattar beslut om understöd ska den ordna samråd med den kommun som ansöker om understöd där de frågor som anges i 2 mom. behandlas. Samråd behöver dock inte ordnas, om understöd söks för en fortsättning på samma projekt för vilket samråd har ordnats i samband med den första ansökan.

Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om understöd och om ordnandet av samråd enligt 3 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Ändrings sökande

Omprövning av statsbidragsmyndighetens beslut i ärenden som avses i denna lag får begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

8 §

Myndigheternas uppgifter

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är statsbidragsmyndighet i fråga om understöd som avses i denna lag.

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet stöder kommunerna i utvecklingen av boenderådgivningen och följer upp tillgången till och sätten att ordna rådgivningen. Utöver vad som i 14 § i statsunderstödslagen föreskrivs om statsunderstödstagarens skyldighet att lämna uppgifter, ska understödstagaren lämna Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet sådana uppgifter som är tillräckliga för uppföljningen.

Miljöministeriet följer verkställigheten av lagen och ansvarar för utvärderingen av hur lagen fungerar.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i och formen för de uppgifter enligt 2 mom. som ska lämnas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023 och gäller till och med den 31 december 2027.

Helsingfors xx xxxxx 20

Statsminister

Sanna Marin

...minister Förnamn Efternamn